Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η

για το νομοσχέδιο που αφορά το θεσμικό πλαίσιο ΕΡΕΥΝΑΣ και ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Το νομοσχέδιο με τίτλο «Θεσμικό πλαίσιο Έρευνας και Τεχνολογίας» που συζητείται αυτές τις μέρες στη Βουλή εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης των στόχων για την έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), όπως αυτοί προσδιορίστηκαν στη Σύνοδο της Λισσαβόνας.

Δύο ήσαν οι βασικοί στόχοι:

- Η αύξηση του μέσου κοινοτικού ποσοστού που διατίθεται για την έρευνα (από κοινοτικούς και κρατικούς πόρους) προκειμένου να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.
- Η περαιτέρω ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, και στον χώρο των ερευνητών, στην λογική της «flexicurity» («ευελιξία» - «ασφάλεια».

Στη λογική αυτή έχει ενταχθεί το νομοσχέδιο που έρχεται ως συνέχεια του Νόμου 2919/2001 με τον οποίο η προηγούμενη Κυβέρνηση είχε θεσμοθετήσει την ιδιωτικοοικονομική λειτουργία των Ερευνητικών Κέντρων που υπάγονταν στην Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Το σημερινό νομοσχέδιο, όπου συμμετέχει και το ΥπΕΠΘ, αποτελεί συνέχεια και των νομοθετικών παρεμβάσεων που έκανε η κυβέρνηση, μέσω του ΥπΕΠΘ, με στόχο την ιδιωτικοποίηση των Πανεπιστημίων. Είναι φανερή η επιδίωξη ολοκλήρωσης της συνταγματικής αναθεώρησης του άρθρου 16 (την οποία κατάφερε να αποτρέψει στην παρούσα Βουλή το κίνημα παιδείας).

Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο επιχειρεί με προκλητικό τρόπο, ακολουθώντας την επικρατούσα πολιτική στην ΕΕ, να συνενώσει κάτω από ενιαίο θεσμικό πλαίσιο το σύνολο της ερευνητικής δραστηριότητας που διεξάγεται στα ερευνητικά κέντρα της ΓΓΕΤ, στα Πανεπιστήμια σε άλλα ερευνητικά κέντρα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα.

Είναι γνωστό ότι τα κονδύλια που διατίθενται συνολικά για την έρευνα δεν ξεπερνούν το 0.6% του ΑΕΠ καθιστώντας την χώρα μας ουραγό στην ΕΕ, όπου ο μέσος όρος είναι 1.9%, και από αυτό το ποσοστό αυτό που αφορά την βασική έρευνα είναι ασήμαντο. Σ' αυτό το ποσοστό οι ιδιώτες συμμετέχουν με ίδια κεφάλαια λιγότερο από το 0.1%, δηλ. με 16% ενώ από το σύνολο του ποσού που διατίθεται για την έρευνα απορροφούν το 32% εκμεταλλευόμενοι Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους.

Υπάρχει η αόριστη δέσμευση των δύο Υπουργών, στο Δελτίο Τύπου της 26/07/07, για αύξηση των κονδυλίων στο 1,5% μέχρι το 2013 (χωρίς να προκύπτει από κανένα θεσμοθετημένο άρθρο του νομοσχεδίου ή την έκθεση του Λογιστηρίου του Κράτους παράλληλα με την εμπλοκή των επιχειρηματιών μέσω των προβλεπόμενων συμφωνιών κοινοπραξιών Δημόσιων Ερευνητικών Κέντρων, ΑΕΙ και ιδιωτών.

Οι εξαγγελίες επίσης των δύο Υπουργών για χρηματοδότηση της βασικής έρευνας δεν διασφαλίζεται θεσμικά και ενώ διακηρύσσουν ότι αυτή θα έπρεπε να απεμπλακεί από την υποχρεωτική συμμετοχή ιδιωτών δεν διασφαλίζεται, αντίθετα προωθείται.

Η υλοποίηση του κυβερνητικού σχεδίου θα γίνεται μέσα από το Εθνικό Πρόγραμμα Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΠΕΤ) που μόνο εθνικό δεν θα είναι αφού θα υλοποιηθεί κατά βάση από χρηματοδοτήσεις του 7^{ου} προγράμματος πλαισίου της ΕΕ σε τομείς και προτεραιότητες που δρομολογούνται από την κοινότητα στη λογική της ανταγωνιστικότητας με όρους αγοράς.

Με πολύ μεγάλη σαφήνεια σε επίπεδο ορισμών:

Τα ερευνητικά κέντρα συνδέονται με την οικονομική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων αποκλείοντας ουσιαστικά την ενασχόληση με βασική έρευνα, με ανθρωπιστικές και εν γένει κοινωνικές επιστήμες, ενώ στα τεχνολογικά κέντρα ανατίθεται ακόμη και η προστασία της

βιομηχανικής ιδιοκτησίας, ενώ με βάση την «Ευρωπαϊκή χάρτα του ερευνητή» καθορίζουν τα δικαιώματα των εργοδοτών, και μάλιστα ανεξάρτητα από τον τόπο εργασίας τους, προωθώντας την οδηγία Bolkenstein και στην έρευνα.

Σε οργανωτικό επίπεδο γίνεται σαφής σε όλα τα επίπεδα η απόλυτη κυριαρχία των εκπροσώπων του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και του κεφαλαίου.

Το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ) που αποτελεί τον υπερσύμβουλο του κράτους μόνο εθνικό δεν μπορούμε να το χαρακτηρίσουμε με εμπειρογνώμονες επιλεγμένους από την κυβέρνηση και την εργοδοσία.

Η δημιουργία Εθνικού Οργανισμού Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΟΕΤ) εμπλέκεται σε επίπεδο ΓΓΕΤ υποκαθιστώντας σημερινές αρμοδιότητές της και διαχέοντας την εθνική πολιτική μιας Γενικής Γραμματείας (πολιτικού οργάνου) σε ένα Ν.Π.Ι.Δ.!

Συμπερασματικά, ο ρόλος του ΥΠΕΠΘ στην έρευνα είναι συμπληρωματικός, αφού τον κύριο ρόλο κρατά το Υπουργείο Ανάπτυξης, ενώ η ΓΓΕΤ θα υποταχθεί στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και θα ασχολείται ακόμη με την έρευνα των επιπτώσεων από τις συγχωνεύσεις και εξαγορές των ελληνικών επιχειρήσεων δηλαδή το ξεπούλημα της Εθνικής οικονομίας.

Σε όλα τα επίπεδα διοίκησης στον ορισμό εκπροσώπων είναι εμφανής η παρουσία των επιχειρηματιών μέχρι και στα Δ.Σ. των Ερευνητικών Κέντρων και των κοινοπραξιών, και μάλιστα με μειωμένα τυπικά προσόντα.

Η γραφειοκρατικοποίηση ακόμη περισσότερο της διοίκησης της έρευνας αποσκοπεί στην μεθοδευμένη κυβερνητική αυθαιρεσία και στην διάχυση των πολιτικών ευθυνών.

Για την υλοποίηση του οργανωτικού σχήματος τα κρίσιμα ζητήματα στόχων, λειτουργίας, εργασιακών σχέσεων παραπέμπονται σε Π.Δ. του Υπουργείου Ανάπτυξης (ΥπΑΝ), καθιστώντας τον νόμο αντισυνταγματικό αφού ακόμη και εργασιακά – ασφαλιστικά δικαιώματα με Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας μπορούν να καταργηθούν.

Για την ακόμη μεγαλύτερη ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων προβλέπονται συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου και συμβάσεις έργου, μη εξέλιξη του τεχνικού επιστημονικού προσωπικού που δεν διεξάγει έρευνα, εκμετάλλευση των μεταπτυχιακών σπουδαστών που με «υποτροφίες» πείνας δουλεύουν εξαντλητικά, ενώ το μισθολόγιο των ερευνητών παραπέμπεται στις καλένδες.

Φροντίζει για 'μπόνους' στους Διευθυντές των Ερευνητικών Κέντρων που με το νέο καθεστώς ακόμη πιο αντιδημοκρατικά μπορούν να επιβάλλουν τις απόψεις τους.

Αίρει τα 'εμπόδια' στην κινητικότητα των ερευνητών εφαρμόζοντας άμεσα την οδηγία Bolkenstein.

Τέλος, δημιουργούνται προϋποθέσεις ρουσφετολογικών προσλήψεων επιστημονικού και μη προσωπικού και ένα νέο στρώμα διευθυντών (μάνατζερ) της έρευνας, προκειμένου να διασφαλιστεί η εμπορευματοποίηση της έρευνας.

Το εργαλείο που θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση της ακόμη μεγαλύτερης διείσδυσης του ιδιωτικού κεφαλαίου θα είναι η αξιολόγηση. Στο πλαίσιο δε της διεθνοποίησης η αξιολόγηση θα γίνεται μόνο στα αγγλικά (!).

Κατ᾽ αρχάς επεκτείνεται το κριτήριο της επιστημονικής Αριστείας στη βασική έρευνα και στα ΑΕΙ, κριτήριο στο οποίο βαρύνουσα σημασία έχει η διασφάλιση ιδίων πόρων και η σύνδεση με την παραγωγή. Η όλη κατάρτιση και βαθμονόμηση κριτηρίων παραπέμπεται στο να αναθέτει μελέτες και έρευνες μέχρι 100.000€.

Σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση

Δεν υπάρχει κανένα θεσμικό χρονοδιάγραμμα επίτευξης των οικονομικών προβλέψεων της Κυβέρνησης ενώ αντίθετα εκτός από την προώθηση λειτουργίας των Ερευνητικών Κέντρων με όρους αγοράς, τα σπρώχνει στην αξιοποίηση και εκμίσθωση της περιουσίας και των υποδομών τους ακόμη και στον δανεισμό. Η επιχειρηματικότητα στο μεγαλείο της. (!)

Σ΄ ότι αφορά τέλος τη λειτουργία των φορέων της έρευνας, η όποια διασφάλιση συμμετοχής και ελέγχου που προϋπήρχε στα Ερευνητικά Κέντρα (Ε.Κ.), ακυρώνεται: Ο υπουργός μπορεί άμεσα να ασκεί πειθαρχικό έλεγχο στους Διευθυντές των Ε.Κ., οι Διευθυντές των Ε.Κ. στους ερευνητές, και τους υπόλοιπους τους αναλαμβάνει ο αντιδραστικός Δημοσιοϋπαλληλικός Κώδικας.

Υποχρεώνει το προσωπικό των φορέων διαχείρισης της έρευνας σε εχεμύθεια, ακόμη και για απλά γεγονότα, ενώ παράλληλα δίνει το δικαίωμα στον υπερσύμβουλο ΕΣΕΤ, χωρίς καμιά έγκριση, να έχει πρόσβαση σε κάθε ερευνητικό δεδομένο και αποτέλεσμα ώστε οι εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου που συμμετέχουν στο ΕΣΕΤ να τα παίρνουν δωρεάν και γρήγορα!

Συμπερασματικά:

Αποτελεί ένα βαθιά αντιδραστικό νομοσχέδιο με εμφανή τα χαρακτηριστικά εξυπηρέτησης ταξικών συμφερόντων.

Το νομοσχέδιο δεν απαντάει θετικά στα δύο βασικά ερωτήματα που απασχολούν τον Ελληνικό Λαό για το πώς συνδέεται η έρευνα με τις ανάγκες της κοινωνίας και το πώς ενοποιείται το πεδίο της Παιδείας και της Έρευνας. Και δεν απαντάει αφού, στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ενοποίησης και διαχρονικά των τελευταίων κυβερνητικών προγραμμάτων όλος ο σχεδιασμός έχει ανατεθεί στις δυνάμεις της αγοράς.

Μετά τα βουνά, τα δάση που καίγονται απροστάτευτα, τις παραλίες που τις λυμαίνονται οι ιδιώτες, ακολούθησαν η δημόσια υγεία και παιδεία. Σήμερα είναι η σειρά της έρευνας. Το νομοσχέδιο μετατρέπει την έρευνα από δημόσιο αγαθό σε εμπόρευμα! Δεν είναι τυχαίο ότι ούτε ένας συλλογικός φορέας της έρευνας δεν στηρίζει το νομοσχέδιο.

Η Κυβέρνηση είναι υπόλογη στις επερχόμενες γενιές αφού η όποια γνώση αποκτήθηκε με θυσίες από το ερευνητικό προσωπικό δίνεται χάρισμα στην ολιγαρχία.

Οι φορείς που σήμερα βρεθήκαμε σ΄ αυτή την εκδήλωση δηλώνουμε κατηγορηματικά ότι θα κινητοποιηθούμε με κάθε πρόσφορο μέσο ώστε αυτό το αντιδραστικό κατασκεύασμα να μείνει στα χαρτιά.

Υπάρχουν δυνατότητες και στον χώρο της έρευνας να αναπτυχθεί ένα λαϊκό κίνημα ανάλογο του μεγαλειώδους κινήματος παιδείας που αναπτύχθηκε πέρσι στο χώρο της εκπαίδευσης.

2 Αυγούστου 2007

- ***Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΠΟΣΔΕΠ) των ΑΕΙ***
- ***Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ερευνητικών Κέντρων***
- ***Συνδικάτο Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ)***